

Respostes a les preguntes referents a la xerrada del 12 d'octubre a la Jornada General de l'ACO

- En primer lloc agrair les mostres de valoració positiva i de recolzament rebut tant de paraula el mateix dia, com en dies posteriors, com per escrit de Manuel Varo Arjona, Josep Verdaguer Pous, Fidel, Dolors Martí, Marilea Damasio da Silva, Fabio Almeida, Rita Contero, Maria Sallés, Lázaro Rubiales, Americo Monteiro Oliveira, Antònia Ramon,, Alfonso Amado i tants d'altres...
 - En segon lloc, valoro la implicació en estudiar la xerrada, aprofundir-la i per tant, serà molt interessant i enriquidor que em feu arribar els comentaris, reflexions, complements, suggeriments, revisions de vida sobre algunes qüestions que plantejava...
 - En tercer lloc, els comentaris que m'heu fet arribar, els introduiré en possibles noves aportacions.
 - En quart lloc miro de respondre les preguntes
- **Pregunta de Lázaro Rubiales:** Las crisis llegan cuando lo actual se hace viejo y lo nuevo aún no ha nacido. Quim, estamos en esta situación.

Intento de Respuesta:

- Estoy de acuerdo con lo que dices.
- Estamos en una crisis global, una buena parte de científicos hablan de colapso global: crisis energética, alimentaria, económica, ecológica, climática, política, cultural, religiosa, espiritual, existencial.
- Estamos ante la opción de cambiar de sistema económico - ecológico – energético – político – cultural – espiritual, o ir a la destrucción de la humanidad.
- Hay analistas, intelectuales que afirman que la crisis es profunda, está arraigada y tiene total relación con la dimensión espiritual de las personas y los pueblos. El capitalismo que reproduce desigualdad, pobreza y depredación y su correlato cultural-espiritual dualista (separación entre cuerpo y alma, materia y espíritu, humanidad y naturaleza, etc...) de la modernidad científica, nos ha llevado a una situación crítica y debemos volver a seguir las sabidurías de la humanidad, las grandes tradiciones religiosas y espirituales que nos unen unos a otros, con la naturaleza y con el Absoluto, y son las que denuncian tanta destrucción de vida natural y humana, y tanta opresión, explotación, y manipulación de las conciencias. Y ofrecen otra

forma de ver la vida y pueden ofrecer esperanza y estímulo-motor para transformar la realidad.

- Quizás el hecho de que en varios medios de comunicación y redes sociales se resaltan las “sombras” de las distintas tradiciones religiosas y espirituales, y no las “luces”, es porque las luces ponen en cuestión el sistema socio-económico, político y cultural explotador, depredador y esto no interesa a las élites poderosas que se lucran y mantienen el sistema capitalista.
 - Las crisis del sistema capitalista se van produciendo cada vez más seguidas, más profundas. ¿Cuándo será la última, si llega, si no se ha destruido ya la posibilidad de seguir viviendo?
 - En esta situación entramos en la incertidumbre y la perplejidad de no saber qué vendrá (aunque se intuye), qué hemos de hacer, lo cual aumenta la crisis personal, existencial, espiritual.
- **Pregunta de Fabio Almeida:** Ante el hiperconflicto que nombras y ante la desigualdad cada vez más ancha a la que estamos siendo abocados, ¿cómo situarnos desde ese cristianismo de liberación, sin caer en cosificar o caricaturizar a "la otra parte" para defender y trabajar por un mundo fraterno?

Intento de Respuesta:

- Como decía en la anterior respuesta, estamos ante una crisis y colapso global.
- Crece el hiperconflicto y aumentan las propuestas, empresas, objetos, de seguridad (se pide que haya más policía, más ejército, más armas, alarmas, más cárceles...).
- La inseguridad e incertidumbre ocasiona en las élites poderosas un aumento de lucro en los negocios de la muerte y por otro lado, en las capas populares observamos por una parte: miedo y demandas de seguridad, por otra parte y en algunos sectores: rebeliones, agresiones, delincuencia, que canaliza el malestar social, o en otros ámbitos: alienación, droga, botellones, e incluso políticamente: crecimiento de fanatismos, fundamentalismos, de la extrema derecha que manipula y degrada la política, las religiones y las espiritualidades, convirtiéndolas en falsas e insanas.
- El cristianismo de liberación y otras religiones y espiritualidades de liberación tienen estas características que las definen y nos son útiles para discernirlas:
 - ✓ Razonable, inteligente, que da razón de forma comprensible.

- ✓ Libre y liberadora, fruto de una opción personal libre, que aumenta nuestro espíritu libre y nos aporta libertad interna y nos libera de miedos, prejuicios, estigmatizaciones, pensamientos rígidos, deshumanizaciones...
 - ✓ Afectuosa que nos capacita para amar y acoger el amor de los demás, incluso a los que no piensan ni actúan como nosotros, o nos son hostiles.
 - ✓ Solidaria: nos acerca al lado de los más vulnerables y necesitados, reconociendo nuestras fragilidades, convirtiéndonos en humildes y sencillos.
 - ✓ Ecológica; nos conecta con la naturaleza.
 - ✓ Comunitaria: ocasiona diálogo, comunicación, intercambio, apertura y conexión con los demás (hermandad: sororidad y fraternidad), con Dios...
- **Pregunta de Maria Sallés:** Què es pot fer quan no es pot fer res? A mi em connecta amb l'acompanyament, fins i tot des del silenci, des de la distància. Però també amb la creu.

Intent de Resposta:

- En el comentari hi ha la resposta.
- Davant de situacions de persones, famílies, barris..., que per diverses raons històriques, educatives, socials, econòmiques, relacionals, enfonsats en la droga, alcohol, empresonats..., han arribat a tocar fons, i no se'n surten per més recursos que s'hi dediquin (són com un pou sense fons), un es pregunta què es pot fer quan no es pot fer res?, quan veus que per moltes accions que s'hi facin no surten del pou... Se'ns produeix impotència, tristor, sentit d'inutilitat., o ens afecta el nostre "ego" ajudador que sempre comporta una distància entre un que ajuda ("superior") i un ajudat ("inferior").
- Aquests situacions s'assemblen a la situació d'un moribund, que no pots evitar que es mori, però pots acompanyar, estar al costat, a vegades sense dir res, agafar-lo de la mà, que senti la companyia, l'escalf...
- I amb persones drogoaddictes, alcoholitzades, dissocials, presos, ... cal acompanyar i sentir-se acompanyats per elles, en un intercanvi de fragilitats, de vida, en un sentir-se a prop, humans, i humanitzats, humils tots (Humus-terra és l'arrel d'home, d'humilitat), compartint joies i dolors, incerteses i esperances, en un mateix camí de vida,...

➤ **Pregunta de Rita Contero:** Imagines l'evolució de l'Eucaristia?

Intent de Resposta:

- És una pregunta imaginativa, creativa, d'un tema important...
- Sempre se'ns ha dit que l'eucaristia és el centre de la vida cristiana.
- Respondre i comentaré la qüestió de forma personal.
- Però què vol dir, m'he preguntat, més d'un cop, que és el centre de la vida cristiana?
- Jo des de petit amb els pares i avis, anava a missa el diumenge i era un acte central de la nostra vida i de la fe cristiana. Era "obligatori", així ho marcava l'església i la família.
- Al col·legi ens hi feien anar cada dia i crec que això no m'ha ajudat massa a veure l'eucaristia com quelcom lliure i alliberador.
- M'ha costat lo meu, alliberar-me de "l'obligació", de prendre-m'ho, no com un manament, sinó com una necessitat, unes ganes de trobar-se en comunitat.
- Passar de presidir-la, com a capellà, a anar-hi com un de tants, m'ha canviat la perspectiva. Veus: rutines, sensacions d'avorriment (semblants a les que tenia quan era infant o adolescent), observes les persones, l'arquitectura i ambient on es celebra, analitzes el que feies malament, o poc encertat, o poc viscut, quan la presidia...
- El meu pare, al cel sia, sempre em deia que els capellans hauríem d'assistir a altres eucaristies diferents de la nostra, per aprendre, i veure altres possibilitats de celebrar, d'animar, de presidir...
- És diferent una celebració en petit grup. Sempre m'hi he trobat millor, des que a casa amb els pares, els capellans amics, en el grup de matrimonis dels pares, o en trobades, celebraven misses més familiars, més properes, més participatives, més animades (misses joves...) més semblants al que deuria ser la trobada d'àpat de germanor de les primeres comunitats cristianes.
- Tant l'arquitectura de molts dels nostres temples (grans, amples, de sostres alts, sovint plenes d'imatges de tot tipus, com els altars, que recorden més l'ara els sacrificis pre-cristians, que no pas una taula-

banquet, àpat fraterne de reunió de la comunitat, penso que no ajuden a viure l'eucaristia.

- Al meu entendre, dir que és el centre de la vida cristiana deu voler dir que és:
 - ✓ Una trobada regular de germans i germanes, de comunitat, que tens ganes de veure per compartir la vida i el seguiment de l'evangeli.
 - ✓ Un seguir una tradició que ve de Jesús quan aplegava els seus en una reunió per pregar, celebrar, fer festa..., i que els seus seguidors/es van continuar fent, en un memorial, un ritus de record vital.
 - ✓ Un escoltar l'evangeli, al costat i dins d'escoltar els fets que ens passen, que vivim, un escoltar els altres el què els suggereix la paraula, què escolten, què senten, què viuen...
 - ✓ Un aportar la teva vida, els teus dubtes, esperances, creences, sentiments, desigs, dificultats, falles, joies....
 - ✓ Un aliment per la fe i la vida.
 - ✓ Un pregar i sentir-te en comunió amb la humanitat, amb el que pateix i gaudeix...
 - ✓ Un sentir-te unit amb els altres, amb la natura, amb la comunitat, amb els senzills, i amb Jesús que tot ho relliga.
 - ✓ Un sentir-te invitat a actuar amb generositat, solidaritat, amor, sobretot envers els més necessitats, i treballar per una societat més lliure, justa, en pau.
 - ✓ ...i cadascú hi pot posar el que creu, sent...

- Si és així, què passa amb molts pobles, i cada cop a més barris de les ciutats, en quant l'eucaristia?: Sovint resta reduïda a una cerimònia que fa un capellà, que ho pot fer el màxim de bé que pot, i que en sap, però que pràcticament només realitza aquest acte i va ràpid perquè ha d'anar a dir misses en altres pobles o barris. I aquest és el present i futur immediat, que percebo, de l'eucaristia.

- Una eucaristia deslligada de la vida, poc participada, deslligada d'altres dimensions de la pastoral com són: el testimoni evangèlic a través del nostre estil de vida, de les accions, actituds i paraula; deslligada de la catequesi que va desapareixent de les nostres comunitats; més o menys desvinculada de l'acció social envers els més exclosos..., que resta més concentrada en Caritas o altres entitats...; amb poca relació amb la vida del poble o del barri...

- En concentrar i unir en una persona cèlibe i home, la presidència de l'eucaristia i altres sacraments, amb la consagració de l'ordre i amb la direcció de la comunitat, ha produït les següents conseqüències:
 - ✓ Que moltes comunitats no tinguin l'eucaristia regular setmanal, quan cada comunitat cristiana, per petita que sigui en té dret, si

seguim els trets indicats que manifesten que és el centre de la vida cristiana.

- ✓ Que acostumats a que ho faci quasi bé tot el capellà, s'hagi acotat, reduït, frenat, o limitat, la participació del laïcat en la marxa de la comunitat que inclou la celebració, la catequesi, l'acció social i la direcció col·legiada de la mateixa.
 - ✓ Que l'acció pastoral a molts llocs s'està reduint (per la manca de capellans) al culte eucarístic i no cada setmana.
-
- Es vol arranjar (o "tapar forats") tota aquesta problemàtica estressant de capellans (fins i tot quan es van fent grans) amb més tasques, amb més parròquies; amb capellans vinguts de fora; acceptant capellans de caire molt conservador, que no segueixen el Concili Vaticà II; ordenant diaques casats (i no diaconesses) per fer celebracions de la Paraula; o agrupant parròquies sense prèvia preparació i creant consensos amb les comunitats; o exhortant a que les persones vagin al poble del costat, o al més gran, a missa...Tot perquè es parteix del centrament en el capellà i en el compliment de l'obligació eucarística.
 - No es va a fons i no es comença a preparar l'apoderament de laïques i laics per tirar endavant la comunitat cristiana.
 - Què passaria si en cada parròquia el dia que anés bé a tothom, (i si és en diumenge o dissabte, per seguir la tradició, bé), la mateixa comunitat, amb els diferents serveis i funcions, s'organitzés i celebressin l'eucaristia (com ja fan molts grups de cristians i cristianes en el món i aquí)?. Què passaria si es reunissin per compartir l'evangeli; es formessin permanentment en la vida cristiana; atenguessin, acompanyessin i es posessin del costat dels més pobres del poble, barri o ciutat, i en equip dirigissin la comunitat?. I això es pot fer independentment de la presència d'un capellà. I si hi és, participa de la dinàmica. I si la comunitat decideix qui pot fer tal servei, sigui casat o solter, sigui home o dona, millor que millor.
 - És aquí on jo trobo l'esperança i el futur desitjat de l'eucaristia i de les comunitats cristianes. Per això cal sensibilització, pedagogia i posar-se d'acord...I així no deixariem irresponsablement (com ja passa a molts indrets) a moltes comunitats, en processos d'inacció, de pèrdua de vida, de dissolució i desaparició.
 - Sort i és d'agrair que hi ha força capellans que estan en aquesta línia i possibiliten i desenvolupen la creativitat del laïcat. Però això no hauria de dependre de la voluntat i bondat dels capellans, sinó que hauria de ser normal i hauria de sorgir de la mateixa autodeterminació i responsabilitat compartida de tota la comunitat.
 - Aquest seria, per a mi, el veritable retorn als orígens de les comunitats cristianes (que segons qualitats-carismes, habilitats, voluntats, capacitats, decisions de tota la comunitat, i formació, es distribuïen els

serveis comunitaris) i una adequada adaptació de l'església a la nostra societat i a les mancances eclesials en que la història ens ha situat com a lliçons d'humilitat. Aquestes són les crides que ens fa avui dia l'Esperit des de dins nostre i des de fora.

- L' ACO, amb els seus grups de revisió de vida i les seves trobades, té molta experiència acumulada sobre celebracions, el donar testimoni a través de l'acció i la paraula, de solidaritzar-se amb els humils, de treballar per un món més just, en el fet de que els laics i laiques, governin el moviment, de consiliaris/es laiques i laics.... Cada grup de revisió de vida és una petita comunitat cristiana, preparada per celebrar, llegir i comentar l'evangeli vinculat a la vida.
- Per això l'ACO -com altres moviments- pot oferir a tota l'església aquesta experiència d'apoderament del laicat, per tal de que les comunitats cristianes sobrevisquin i visquin de debò en l'evangeli de Jesús.